

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

14. Dies Septembris. Vinum cum mensura emitur, & sine mensura bibitur?
Chrysologus serm. 174.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

III. Peritissimi Medici pharmacum cuius morbo in ediam porrigi iubent: nam oppletio, metropoli est morborum, & præcipuus morris satelles. Raro est sanitas mentis, ubi est saturnitas ventris. Exiguo in victu, exigua est voluptas, id est, malitia. Istud tamen est observandum in Astinentiâ; ut ea sit non tantum ciborum, sed vitiorum. Parum edere, & male agere est actum agere; imò, est dæmonem exprimere: quibus licet absit esca, adest culpa. Minor tamen erit vitiorum copia; ubi est major inopia ciborum. Quod gratis videar dixisse, confirmat hæcenus dicta Chrysologus: (a) *Est ieiunium, vitiorum mors, vita virtutum. Ieiunium, pax corporis, membrorum decus, ornamentum vite: est ieiunium, robur mentium, vigor animarum. Ieiunium, castitatis murus, pudicitie propugnaculum, civitas sanctitatis.* Cui & subscribit D. Ambrosius: (b) *Abstinentiam indicamus corpori, ut à vitis magis animam abstinere possimus. Frenum enim quoddam est luxuriantis Anima, corpus exhaustum. Quisquis enim ieiunat, & peccat, lucrum escarum fecisse videtur, non salutis: & parcendo, copius repleisse cellarium, non mentis saginasse virtutibus. Hoc est salutare ieiunium, ut sicut abstinet corpus ab epulis: ita & anima refrænetur à vitis.* Obligno hæcenus dicta, usitato Poematis penso:

Hic bene ieiunat: qui se de crimine nudat.

14. DIES. SEPTEMBRIS.

Vinum cum mensura emitur, & sine mensura bibitur? Chrysologus serm. 174.

Sobrietas.

1. **S**icut Abstinentia in victu, sic sobrietas est Temperantia in potu. Sit licet sobrietas amans ieiunium, non

(a) Serm. 8. (b) Serm. 31.

non tamen jejunè laudanda est, ubi enim sobrietas, illic non modò corporis, sed & animi, est incolumitas. Quapropter si velitis, & in hac vita jucundè, & in altera semper vivere beatè, (a) *Sobrii estote, & vigilate.* Nullus est minus sui juris, & liber, quam cui veluti frater, est Liber pater. Quid enim servilius illis, quorum (teste Clemente Alexandrino qui inclemèter temulentos exagitat) *vita nihil est aliud quam comessatio, crapula, balnea, temetum, macula, otium, potus.* Videre ergò licet aliquos eorum semi mortuos, cespitantes, in collis coronas habentes, non secus ac amphoras, inter se invicem sub benevolentie nomine fundentes merum. Alios autem plenos crapula, sordidatos, in vultu pallentes, & luxidos, & hesternæ temulentie adhuc aliam infundentes temulentiam. Pergit inde castigare nunquam satis castigandum hoc vitium. *Vino immodico lingua quidem præpeditur, labra verò solvuntur, oculi autem detorquentur, ac divertuntur, cum præ humilitatis multitudine visus, tanquam in piscina natites, & mentiri coacti, existimant omnia in orbem ferri, numerare autem non possunt, quæ procul sint, tanquam sint unica.*

II. Ex penu sapientiæ deprompsit, quod dicebat Anacharsis: Vitem tres ferre botros: primum voluptatis, secundum ebrietatis, tertium molestiæ, sentiens parvum vini usum esse jucundum, qui sedat sitim, largiorem gignere temulentiam: largissimum parere rixas, cædes, morbos. Homo vinolentus, plerumque est & somnolentus, & idè in Dei obsequio lentus: quin, & idcirco nec aptus qui rapiat Regnum cælorum; illud enim soli rapiunt violenti, non vinolenti. Imò qui liberales sunt ut bibant vina, inepti sunt ut tractent arma. Hinc Piscennius militibus vinum ab

(a) 1. Petr. 5. (b) l. 2. pradag. c. 2.   Zz 4   eo

eo petentibus: Nilum habetis, inquit, & vinum petitis? Docuit autem vinolentiam, militibus ut pestem fugiendam, qui tum demum ad res præclare gerendas promptissimi sunt, cum ratio mero non pervertitur. Idem Romanis à Saracenis victis, dicentibusque vinum non accepimus, pugnare non possumus: idem inquit: Erubescite, nam qui nos vincunt, nil aliud quam aquam bibunt. Sic vino sæpè amittitur palma quæ acquiritur aquâ. Non crescit laurea inter vires, sed inter enses. Livius refert Gallia transalpinæ incolas, cum audissent Italos vineas plantasse, expeditionem Italicam susceperunt. Quod si nullas tunc Italia vineas habuisset, nec regio tam amœna fuisset devastata. Quapropter veteres Romani, quæ erant in rebus omnibus providentia, cum vinum exitio sibi esse animadverterent, Senatus-consulto, vites toto imperio tolli, & extirpari iusserunt. Accidit autem mirum quiddam, quod finito bello, nullus in tota Italia Gallus manserit, cum vineas in ea nullas esse innotuisset.

III. Fridericus Imperator, studiosissimus Temperantiæ, ac sobrietatis cultor fuit. Is cum audisset Leonoram uxorem (quæ paterna in domo nunquam vinum gustaverat) facile filios genituram, si in Germania, tam frigida regione, vinum biberet, respondit; malle se sterilem uxorem habere, quam vinotam. Sed jam proscripita publica illa Reipublice peste temulentia, oculos conjiciamus, & animos convertamus ad Sobrietatem: cujus præclarus est buccinator primus Ecclesiæ Doctor S. Augustinus. *Sobrietas, inquit, est recti iudicii tenax memoria, recordationisque inseparabilis sapientia, secretorum custos,*
arcam

Septemb.

Tessera.

729

arcani velamen, lectionum, & doctrina capax, studio-
rum & artium honorum disciplina, pariter, & magistra
ingeniorum, & capiendorum pedissequa, bonae fame sem-
per avida, salubria, atque utilia creans, virtutis singu-
lare auxilium cuncta cum ratione disponens, in congre-
gatione honestorum semper se ingerens. Quantum chaos
inter Ebriositatem, & Sobrietatem: majus quàm
inter aquam & vinum. Sed ne vinum tibi sit ad rui-
nam, sicut illud emis, sic & bibas ad mensuram. Si e-
nim bibas sine mensura, quid sequetur, quàm ut
mens careat rationis usura? atque ita quod unum
in te habes cœleste, & Divinum, perdes per vinum:
propter vites, gravissimæ sunt inter carnem, & spiri-
tum lites. Ne te vinum reddat fatuum, hoc æterni-
tati inscribo effatum:

Sepè nocent vitæ fecundo palmitè vites.

15. DIES SEPTEMB.

Inter omnia certamina Christianorum, duriora sunt
prælia castitatis, nam ibi continua pugna, & rarior
victoria? *S. August. serm. 250. de Temp.*

Castitas. I. **I**N cella prima Christianæ perfectio-
nis, nescio an ulla sit præstabilior,
quàm animi, & corporis Castimo-
nia, quam jam indè ab initio mundi,
totus mundus, ut virtutem quàm raram, tam præ-
claram suspexit, & propè dicam, adoravit. Vocat
eam Cyprianus, *fundus humane substantiæ*. Quia non
minus quam mortuus, debet homo castus, omnia ad
hujus vitæ delicias sensu carere. A Climaco appella-
tur, *Excessiva nature abnegatio*. Quia per inferioris
hominis mortem, opprimit & suffocat maximum
natu-